

Landslakken in de Oudorperpolder bij Alkmaar

Tom Meijer

Land snails in Oudorperpolder near Alkmaar

Summary. An account is given of species of land snails encountered in the garden and in the vicinity of the house of the author in the Oudorperpolder near Alkmaar.

Slechts een dag na het schrijven van mijn stukje over de slakken in onze tuin (Meijer, 2011) kwam mijn wens om meer ‘nakomelingen’ al uit: ik vond 10 jonge en volwassen levende dieren van *Hygromia cinctella* in de voortuin (fig. 1; Nederlandse namen in tabel 1). Tijdens de periode met vochtig weer van augustus en september 2011 bleek deze soort ook algemeen in mijn achtertuin en bovendien op verschillende andere plaatsen in de omgeving te leven. *Hygromia cinctella* is hier vooral te vinden op bladeren van verschillende soorten hegenstruiken en op Klimop die daar op en onder groeit. Op sommige plaatsen telde ik tientallen dieren.

Fig. 1. Oudorperpolder, voortuin met onder andere Maagdenpalm, voorjaar 2012. Meest opvallende soort: *Hygromia cinctella*. Foto: Tom Meijer.

Een andere waarneming betreft *Limacus flavus*. De dieren zaten onderaan in de ruimte tussen de binnen en de buitenpot van enkele potplanten in onze tuin. In de kruipruimte onder ons huis, waar je ze zou verwachten, heb ik ze nog niet gezien.

Op andere plekken in onze wijk deed ik ook nog enkele andere interessante waarnemingen, daarbij geholpen door de hond die wij sinds een jaar of drie hebben. Ik ben daar vanwege al het gedoe nooit zo'n voorstander van geweest, maar als je zo'n dier eenmaal hebt dan moet je daar toch echt aan geloven: aan het uitlaten dus. Enige extra lichaamsbeweging is natuurlijk ook voor een mens niet slecht en van de 'nood' kan ook een deugd gemaakt worden. Tijdens onze wandelingen kan ik mij als rechtgeaard slakkoloog natuurlijk niet altijd inhouden. Ik duik regelmatig de struiken langs de route in op zoek naar wat zich daar aan slakkenleven bevindt. De hond heeft er begrip voor, ze doet het zelf ook vaak (wel met heel andere interesses) en blijft intussen geduldig wachten tot ik weer tevoorschijn kom. Op deze manier kwam ik *Hygromia cinctella* op bladeren van de hegenstruiken tegen, naast de soorten die ik in mijn vorige verhaal al noemde. En op plaatsen waar af en toe te midden van veel kale grond een zielig

Fig. 2. Oudorperpolder, plantsoen, voorjaar 2012. Op de kale stukken grond onder andere: *Trochulus hispidus*, *Candidula intersecta*, *Cernuella cisalpina*, *Cepaea hortensis*, *Cepaea nemoralis* en *Cornu aspersum*. Foto: Tom Meijer.

perkplantje staat, trof ik op die kale grond *Candidula intersecta* algemeen aan (fig. 2). De andere soorten op die plaats waren *Arion rufus*, *Trochulus hispidus*, *Cepaea hortensis*, *Cepaea nemoralis* en *Cornu aspersum*. Een maand later bleken er op dezelfde plek ook nog veel *Cernuella cisalpina* ('*C. jonica*') rond te kruipen. Dus mijn eerdere veronderstelling dat deze soort uit de omgeving van mijn huis verdwenen was, is onjuist gebleken. Het is natuurlijk de vraag of beide populaties met elkaar te maken hebben: of deze nieuwe populatie voortgekomen is uit de slakken in mijn eigen tuin, of dat beide waarnemingen met zoveel jaren tussenuimte op zichzelf staan. Het is wel opvallend dat Rykel de Bruijne in de periode dat ik mijn eerste vondsten van *Cernuella cisalpina* in mijn tuin deed, dezelfde soort uit de Kennemerduinen meldde (De Bruijne, 1989).

Niet ver van het perkje met *Candidula intersecta* en *Cernuella cisalpina*, op een plek waar jaren geleden alleen enkele

Fig. 3. Oudorperpolder, klinkerpad, voorjaar 2012. Links naast het pad, vegetatie direct naast het pad. Foto: Tom Meijer.

bomen stonden, hebben buurtbewoners tuinafval gestort en tuinplanten neergezet (fig. 3). Er ligt inmiddels ook oud hout. De plantsoenwerkers hebben begrepen daar vanaf te blijven. Daardoor heeft zich op dit kleine stukje grond in zo'n 15 jaar een weelderige vegetatie ontwikkeld. Het pad dat er langs loopt ligt soms, maar niet toevallig, op onze uitlaatrouten en een poosje geleden ben ik ook hier het struikgewas ingedoken. Hier bleken *Cochlicopa lubrica*, *Arion rufus*, *Discus rotundatus*, *Aegopinella nitidula*, *Oxychilus cellarius*, *Limax maximus*, *Deroceras spec.*, *Trochulus hispidus*, *Cepaea hortensis*, *Cepaea nemoralis* en *Cornu aspersum* te leven. Nadat ik daar een keer of vijf op verschillende dagen gezocht had voegde zich daar op een regenachtige dag nog *Alinda biplicata* bij, een soort die ik hier niet zo snel verwacht had (fig. 4). *Alinda biplicata* blijkt er zeer algemeen te zijn. Enkele maanden later vond ik *Alinda biplicata* op een tweede plek heel algemeen op de kale grond in een geïsoleerd rozenperkje. Hier ook nog *Oxychilus draparnaudi*. Op dezelfde plaats leefden verder de soorten die ik inmiddels ook elders in de wijk was tegengekomen: *Arion rufus*, *Discus rotundatus*, *Aegopinella nitidula*, *Oxychilus cellarius*, *Limax maximus*, *Deroceras spec.*, *Hygromia cinctella*, *Candidula intersecta*, *Trochulus hispidus*, *Cepaea hortensis*, *Cepaea nemoralis* en *Cornu aspersum* (tabel 1).

Nog iets over de schelpkleur bij beide *Cepaea*-soorten. Op vrijwel alle plekken met *Cepaea* komen nu beide soorten voor. Het valt mij op dat alle *Cepaea hortensis* een egaal gele schelp hebben. Voor de komst van *Cepaea nemoralis* zat er bij *C. hortensis* ook nog wel eens een exemplaar met één band tussen, maar dat is nu niet meer het geval. Bij *Cepaea nemoralis* daarentegen kom ik helemaal geen egaal gele schelpen tegen. De meeste exemplaren zijn donker gebandeerd, soms ook met versmolten donkere banden. De weinige exemplaren met een egaal gekleurde schelp zijn niet geel maar licht tot donker bruinpaars. Een merkwaardig verschil.

Fig. 4. Oudorpolder, klinkerpad, voorjaar 2012. Links naast het pad. Meest opvallende soort: *Alinda biplicata*. Foto: Tom Meijer.

De hier gegeven waarnemingen lopen door tot en met juni 2012. Wat mij tijdens de 'winter' nog opviel is dat ik maar een week of twee geen levende slakken heb zien kruipen. Dat was het geval in februari 2012.

Literatuur:

- BRUIJNE, R. DE (1989): *Cernuella jonica* (Mousson, 1854) in Nederland; twee nieuwe vindplaatsen. – Correspondentieblad Nederlandse Malacologische Vereniging 247: 520-521.
- MEIJER, T. (2011): Vreemde gasten in mijn tuin. – *Spirula* 380: 64.

Adres van de auteur:

Rammekens 36
1823 HH Alkmaar
t.meijer@inter.nl.net

Tabel 1. Overzicht van de landslakken aangetroffen in de Oudorpolder

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
<i>Alinda biplicata</i>	Grote clausilia
<i>Aegopinella nitidula</i>	Bruine blinkslak
<i>Arion rufus</i>	(Gewone) Wegslak
<i>Candidula intersecta</i>	Grofgeribde grasslak
<i>Cepaea hortensis</i>	Witgerande tuinslak
<i>Cepaea nemoralis</i>	(Gewone) Tuinslak
<i>Cochlicopa lubrica</i>	Glanzende agaathoren
<i>Cernuella cisalpina</i>	Griekse duinslak
<i>Cornu aspersum</i>	Segrijnslak
<i>Deroceras spec.</i>	Akkerslak
<i>Discus rotundatus</i>	Boerenknoopje
<i>Hygromia cinctella</i>	Gekielde loofslak
<i>Limacus flavus</i>	Lichte aardslak
<i>Limax maximus</i>	Grote aardslak
<i>Oxychilus cellarius</i>	Kelder-glansslak
<i>Oxychilus draparnaudi</i>	Grote glansslak
<i>Trochulus hispidus</i>	(Gewone) Haarslak